

Dvojna mera za odvisne narode

V našem listu smo že večkrat obravnavali usodo in problem osvoboditve odvisnih narodov, pri čemer smo opozarjali na brezbriznost, s katero gleda danes siti potrošniški svet na ta vprašanja. Velika večina ljudi v zahodnih državah vidi danes v prizadevanju odvisnih narodov za osvoboditev samo politični in ideološki ekstremizem, neko obliko marksistične revolucionarnosti ali fašizma »malih«, predvsem pa politične nepriljetnosti in nemire, ki bi jih bilo treba čimprej nevtralizirati na ljubo politični stabilnosti, ki je politični ideal velikih sil in sploh vseh »silih« držav in slojev. S tem si je razlagati čudno brezbriznost ali celo sovražnost, s katero gleda ta svet blaginje na osvobodilni boj manjšin in odvisnih narodov. Vedno bolj se uveljavlja prepričanje, da imajo pravico do svobode in neodvisnosti samo državni narodi, drugi pa naj bi se čimprej in čimbolj mirno asimilirali državnim narodom.

Mednarodni forumi se trdovratno branijo obravnavati manjšinske probleme. Te smatrajo za notranji problem posameznih držav, in to tudi če gre za cele narode pod tujo oblastjo in ne samo za narodne manjšine.

Izjema so pri tem samo kolonialni narodi, kajti po čudni logiki se smatra danes za podložne narode samo tiste, ki živijo v kolonijah ali bolje samo narode barvnih ras. Če zatira belopoltni narod drug belopoltni narod, je to za državniške in diplomate Združenih držav in drugih »silih« sil nekaj čisto drugega pravzaprav taka malenkost, da o njej ni treba razpravljati. Zakaj pa zatirano ljudstvo vztraja pri svojem jeziku, narodnosti in kulturi? Nič lažjega, kot da jih zamenja in se prilagodi večini, pa ne bo več preganjano. Če bi ameriški črnci lahko menjali kožo, bi bilo namreč takoj vse v redu. Za ameriške politike in sociologe je problem v tem, da se večina noče integrirati z manjšino, ne v tem, da manjšina noče biti integrirana z večino. To jim ne gre v glavo. Zato zanje — in za mnoge druge politike in sociologe današnjega sveta — problem belih manjšin v belih državah sploh ne obstaja, ampak samo problem »rasne« segregacije ali zapostavljanja. Zato vidijo in podpirajo samo boj barvnih kolonialnih narodov za svobodo in neodvisnost, ne morejo pa razumeti boja belih manjšin in odvisnih narodov za narodno enakopravnost in za

(Dalje na 8. strani)

Ciprska kriza se zaostrojuje

Kljub sestanku voditeljev obeh narodnostnih skupin na Cipru Kleridesa in Denktasha je položaj na otoku še vedno napet ter še ne kaže, da bo kmalu obnovljen mir.

Predstavniki vojske Združenih narodov na otoku so potrdili, da je prišlo na zahodnem Cipru do novih spopadov ter so tuške čene dalje napredovale. Medtem Mednarodni Rdeči križ sestavlja načrt za izmenjavo vojnih ujetnikov. Brž ko bo načrt sestavljen, bosta imela Klerides in Denktash nov sestanek.

Iz Turčije so se začeli umikati številni grški državljani oziroma turški državljani grške narodnosti. Pravijo, da jim Turki grozijo, zato so se sklenili izseliti v Grgijo. V Solun je dopotovalo 500 Grgov iz Carigrada ter z otokov Inuro in Tenedo. Begunci so poročali, da so jih Turki preganjali, plenili njihovo imetje ter razlašali njihova zemljišča.

V Turčiji živi okrog 15 tisoč Grkov ter se bo menda zaradi sedanje napetosti večina izselila. Že leta 1955 so Turki izgnali del Grkov, ko je bila prva kriza glede Cipra.

Odstavljeni ciprski predsednik Makarios je imel v Ženevi posvete z grškim zunanjim ministrom Mavrosom. Razpravljala sta o skupnih prizadevanjih za rešitev ciprske krize. Makarios je kasneje časnika izjavil, da dalje podpira sovjetski predlog za razširjeno mednarodno konferenco o Cipru, na kateri naj bi sodelovale tudi članice Varnostnega sveta. Dodal je, da sicer nasprotuje turški zahtevi po ustanovitvi federacije na otoku, a po drugi strani priznava turški manjšini pravico, da dobi popolno avtonomijo. V nadaljevanju je Makarios grajal ameriško vlado, predvsem zunanjega ministra Kissingerja, češ da je podprl turško invazijo Cipra. Grška vlada je povabila Makariosa na obisk v Atene.

Grški zunanji minister Mavros je ob tej

priložnosti ponovno poudaril, da ni mogoče nadaljevati ženevske konference Velike Britanije, Turčije in Grčije. Tudi Grčija je naklonjena sovjetskemu predlogu za razširjeno konferenco. Nasprotujejo mu pa Turčija, Velika Britanija in Združene države.

Grčija se je sicer oddaljila od Združenih držav, a po drugi strani se je približala Evropski gospodarski skupnosti, zlasti Franciji. Predsednik Francije Giscard d'Estaing in grški ministerski predsednik Karamanlis sta osebna prijatelja. Karamanlis je živel v begunstvu v Parizu, ko je vladal v domovini polkovniški režim.

Mavros je dejal, da je grška vlada pripravljena takoj prijeti pogajanja za vstop v Evropsko gospodarsko skupnost. Zdaj je Grčija samo pridružena članica.

Želimo — je pojasnil Mavros — imeti odlične odnose z vsemi našimi sosedi in tudi s sovjetskim blokom. Toda dejstvo, da se je Grčija umaknila iz vojaškega dela Atlantske zveze, še ne pomeni, da smo postali nevezana država ali da spreminjamo našo zunanjo politiko. Grčija — poudarja zunanji minister — ostaja evropska država. Mi smo del Evrope in smo za evropsko zedinjenje.

Glavni tajnik Združenih narodov Waldheim je objavil letno poročilo o delovanju mednarodne organizacije ter glede Cipra ugotavlja, da bo mogoče najti politično rešitev samo, če bodo sprte strani pokazale politično voljo ter pripravljenost, da rešujejo medsebojne spore s pogajanjem. Te volje pa doslej ni bilo.

Kljub zaskrbljenosti zaradi položaja na svetu glavni tajnik izraža zaupanje v rešitev najbolj kočljivih vprašanj ter v sposobnost Združenih narodov, da prispevajo svoj delež k popuščanju napetosti, vstevši Ciper in Bližnji vzhod.

Mozambik neodvisen

Mozambik je bil 400 let portugalska kolonija ter bo postal neodvisen 25. junija prihodnjega leta. Slednje je razvidno iz pogodbe o neodvisnosti, katero sta pred dnevi prestolnici Zambije Lusaki podpisala portugalski minister brez listnice Antunes ter predsednik mozambiškega gibanja za neodvisnost Machel.

Od sobote opoldne je tako zakonita oblast v Mozambiku nova začasna vlada, čeprav še ni v celoti sestavljena. Dve tretjini ministrov imenuje Frelimo, eno tretjino pa portugalski visoki komisar. Predsednik

vlade je pripadnik Frelima.

Sporazum nadalje predvideva imenovanje mešane vojaške komisije. V njej bo polovica častnikov Portugalcev in drugo polovico bodo sestavljali predstavniki Frelima. Naloga komisije bo ta, da bo skrbela za spoštovanje premirja. Pogodba o neodvisnosti tudi pravi, da bosta Portugalska in Frelimo skupno branila ozemeljsko nedotakljivost Mozambika proti vsakemu napadu.

Portugalski visoki komisar bo imel mo-
(Dalje na 5. strani)

RADIO TRST A

NEDELJA, 15. septembra, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijski oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Komorna glasba Alessandra Stradella. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Monika potuje na Madagaskar«. Napisal Maks Metzger. Dramatizacija: Zora Piščanc. RO. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi. 13.00 Karakteristični ansamblji. 13.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 »Ta prekleto notranji glas«. Radijska drama, napisal Viado Vukmirovič, prevedla Majda Skrbinšek. SSG v Trstu. 16.45 Plesna glasba. 18.00 Sport in glaba. 19.00 Znani motivi. 19.30 Sodobni zvoki. 20.00 Sport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Prataka, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.20 Ritmične figure.

PONEDELJEK, 16. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušalce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Album Čajkovskega. Suita št. 4 v g duru. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Tolminski upor v dokumentih goriškega arhiva — Sopranistka Ljuba Berce — Košuta, mezzosopranistka Nerina Pelicon in pianist Gojmir Demšar izvajajo samospeve Karla Hoffmeistera, Antona Lajovica, Davorina Jenka ter Antonina Dvoraka — Grbovi zapisi ljudskih pesmi — Slovenski ansamblji in zbori. 22.15 Klasiki ameriške lahke glasbe.

TOREK, 17. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Prataka, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Medigra za pinaia. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušalce. 18.15 Umetnost. 18.30 Pianist Julius Katchen. 19.00 Trst v prozi Borisa Pahorja: »Od Korza do Velikega trga«. 19.15 Za najmlajše: Tisoč in ena noč »Homar — ezezna pest«. Prevod in dramatizacija: Dasa Kraševac.

REDA, 18. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušalce. 18.15 Umetnost. 18.30 Kvartet Benthien. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.00 Šport. 20.35 Simfonični koncert. Vodi Oskar Kjuder. Sodeluje trobentač Tone Grčar. Haendel: Concerto grosso v f duru, op. 3, št. 4; Giuseppe Torelli: Koncert v d duru za trobento in orkester; Hummel: Koncert v e duru za trobento in orkester. Orkester Glasbene Matice v Trstu. V odmoru (20.55) Za vašo knjižno polico. 21.30 Motivi iz filmov in glasbenih komedij.

ČETRTEK, 19. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušalce. 18.15 Umetnost. 18.30 V ljudskem tonu. 19.10 Svetovni popotniki: Alexander von Humboldt: »Potovanje po Južni Ameriki« (Franc Jeza). 19.25 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Sport. 20.35 »Glas in tišina«. Radijska drama, napisal Carlo Sgorlon. Jevod: Jadviga Komac. RO. Režija: Jože Peterlin. 21.15 Madrigali Luca Marenzija. 21.45 Južnoameriški ritmi.

PETEK, 20. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušalce. 18.15 Umetnost. 18.30 Pianistka Roberta Lantieri. 18.50 Nepozabne melodije. 19.10 Na počitnice. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Šport. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert. Vodi Carlo Maria Giulini.

SOBOTA, 21. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Poslušajmo spet. 13.30 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušalce. 18.15 Umetnost. 18.30 Marij Kogoj: Piano (1921). Pianist Marijan Fajdiga. 18.55 Glasbena zlepljenka. 19.10 Mala enciklopedija dovtipov. 19.25 Zborovsko petje. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Danes grofje Celjski in nikdar več«. Napisala Anne Wambrecht-Samer. Prevod: Niko Kuret. Dramatizacija in režija: Balbina Baranovič Battelino. RO. 21.20 Glasba za kitaro. 21.30 Vaše popevke. 22.30 15 minut z orkestrom Paula Mauriata.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphar Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

EVROPSKI VRHUNSKI SESTANEK

Po sestankih med Rumorjem in Schmidtom ter med Schmidtom in Giscard D'Estaingom se nadaljujejo prizadevanja, da pride še pred koncem leta do vrhunškega sestanka zahodne Evrope. Predlog je stavil predsednik Francije Giscard D'Estaing ter so ga druge države že sprejele, samo zahtevajo — zlasti Nemčija — da se razpravlja o konkretnih vprašanjih.

Vrhunski sestanek bi moral biti po zasledanju Mednarodnega sklada in Svetovne banke konec septembra ter po britanskih parlamentarnih volitvah, ki so predvidene za začetek oktobra. Za podrobnejšo pripravo vrhunca je Giscard D'Estaing povabil ministrske predsednike ostalih osmih držav Evr. gospodarske skupnosti na delovno kosilo, ki bo 14. septembra v Parizu. Ministrski predsedniki bodo imeli obširno izmenjavo misli o vseh aktualnih vprašanjih, vendar o konferenci najbrž ne bo objavljeno nobeno uradno poročilo. Dva ali tri dni poprej bo izredno zasedanje evropskega parlamenta v Strasburgu, a v Bruslju se bodo sestali kmetijski ministri Skupnosti, da določijo nove cene kmetijskih pridel-

kov, kar je trenutno eno najbolj kočljivih vprašanj.

Pred dnevi so imeli v Parizu posvete finančni ministri in guvernerji Narodnih bank iz Združenih držav, Zahodne Nemčije, Francije, Velike Britanije, Italije in Japonske. Tudi njihovi pogovori so bili povezani posebno z gospodarskim položajem v Evropi. Predstavniki sesterice so razpravljali zlasti o boju proti inflaciji, o primanjkljajih v plačilnih bilancah zaradi podraženega uvoza petroleja, o mednarodni likvidnosti ter o tako imenovanih petrodolarjih in evrodolarjih.

Države izvoznice petroleja so postale glavni nosilec mednarodne likvidnosti ter petrodolarji s spekulacijskimi selitvami iz države v državo kot prej evrodolarji povzročajo motnje v mednarodnem monetarnem sistemu. Znova se akutno postavlja vprašanje enotne zahodne fronte za skupna pogajanja z arabskimi državami, ki so proizvajalke petroleja. Glavni neuspeh februarjske konference v Washingtonu je bil ravno ta, da ni prišlo do potrebne enotne fronte.

Mihec in Jakec se menita od festivalov, orkestrov na Th, čevapčičov in briškole

— Znaš, Mihec meni je aden reku, de midva smo koker kašni ministri. De samo čekoliramo, samo čekoliramo, ma ne nardimo nikdar neč.

— Tisto je prouza-prou res. Ma tudi s čakolami se da živet. Vidi, postaumo reč, glih ministre al politike, al politike.

— Ja vse res. Ma ke mi nismo ne ano ne drugo, be mogli vselih nekej naredet.

— Ma sej nardimo. Kej nismo budni? Zmiram nam pravejo, de moremo bet budni zastran fašizma. In mi smo. Kej ni tu tudi nekej?

— Bejži, bejži Mihec, ne stoj govort namnosti! Jest pej vselih mislem, de jema tisti nomalo ražon, ke prave, de moremo nekej naredet. Mi je tudi govoru nekej od kulture zatu ke kultura...

— Je ana taka reč, de jo vsak lahko zganja. Sm vre zastopu. In kej bi tou ti naredet?

— Ne znam... Kašno prireditve, kašen festival, kašno tašno reč. Dokler je še kej vremena. Vidi, festivali so danes strašno u modi in ledem se tudi dopadejo. Na kašnem travniki be postauli an par kioskov za prodajal pristno domačo kaplico, domač pršut, klobase...

— In čevapčiči? Brez čevapčičov ne moreš delat festivala.

— Se zna, de be mogli bet tudi čevapčiči. Nanka govort. Pole be mogli organizirat nomalo kulturnega programa. Be mogli dobet kašen orkester ke začne na the. De be godu za ples. Denmo reč The Watergates, al The Shampoly Boys, morbet The Crasic Girls al kej tašnega.

— Ja, ma tudi tekmovanje u briškoli be moglo bet. Sez nagradami.

— Tu se samoobsebi zastope. Pole be tudi organizirali volitve ta lepše zvezdice al mule. Tekmovanje be blo v bikini.

— Kaku pej. Jest be mogu bet na vsak način u komisiji. Ta lepša be dobila kašen lep šenk in an naslov. Denmo reč Zvezdica Krasa al Kraljica septembra al Zvezdica demokratičnega tiska al kej družga.

— Ma lahko be blo tekmovanje tudi specializirano. Ane be tekmovala za ta lepše noge, ane s čem drugem... Lanko be tekmovala tudi u prpraulanju štrukljev.

— Ne, tu pej ne. Zatu ke štruklje znajo delat samo starejše ženske, ta mlade čejo jemet vse pronto. Ma drugo be vse lahko nardili. Se zna, de ne be sme u mankat an govor.

— Ben, tu be lahko naredu ti, ke jemaš douh jezek.

— Zakej ne! In jest ti rečem, de be jemu tašen festival vele upeh. Vsi be pisali od nas; u časnikih, na radji in povsod. Ma znaš Jakec, kej se meni čudno zdi? De naše, ku be reč, krovne organizacije dajejo taku malo pomena tašem kulturnem dejavnostem. Denmo reč: čevapčiči. Kej čakajo, de ne nardijo an tečaj za peč čevapčiče. Kolko več prireditve be blo, če be blo več ledi, ke znajo delat čevapčiče! Tle mankajo kadri!

— Ja, ma tudi briškola je zanemarjena. Je res, de kašni jegrajo prou dobro, ma tu ni zadosti. Be mogli gledat, de be tehniko briškole vzdignili na višjo raven, de be se strokovno spopolnjevali. Zatu be blo treba kašne seminarje, simpozije ali vsaj tečaje sez priznanimi strokovnjaki. U kašem lepem kraju pr murji al pej u hribah. Se zna, za tu je treba dnar. Ma jest sm gvišen, de be dobili podporo od dežele. Ni hudič!

Cene in sindikalna vprašanja v Italiji

V javnosti se zaostre zaskrbljenost zaradi naraščanja cen ter zaradi zmanjčevanja raznega blaga v trgovinah.

Dne 26. avgusta je pričela veljati po vsej državi podražitev električnega toka. Iz podatkov ACEGATA je razvidno, da ima občinsko podjetje v Trstu približno 15 tisoč naročnikov energije samo za razsvetljavo, 15 tisoč naročnikov energije za razsvetljavo in gospodinske stroje do moči poldruga kilovata, 60 tisoč naročnikov energije za razsvetljavo in gospodinske stroje do treh kilovatov, 12 700 naročnikov do 4,5 kilovata ter nekaj več porabnikov industrijskega toka.

Sedaj sta obe osnovni tarifi, to je za razsvetljavo ter za industrijsko porabo ali gospodinske stroje, izenačeni in sicer na višini 21,30 lire za kilovarno uro. Poprej je namreč tok za razsvetljavo stal 39 lir in industrijski tok 12,10 lire.

Prvi dve kategoriji potrošnikov z močjo do poldruga kilovata napeljanega toka bosta v bodoče plačevali nekaj manj kot doslej, seveda ob uporabi do 58 kilovarnih ur na mesec. Kot rečeno, pa je največ potrošnikov (60 tisoč) z rezervirano močjo do treh kilovatov, od česar odpade pol kilovata na razsvetljavo ter 2,5 kilovata na gospodinske stroje. Tem povprečnim potrošnikom bodo od 26. avgusta dalje poleg osnovne nove tarife 21,30 lire za kilovarno uro zaračunavali dodatek 4,80 lire za kilovarno uro kot kritje višjih stroškov pri nabavi petroleja za termoelektrarne ter mesečno pristojbino 1200 lir. Poprej so ti porabniki plačevali industrijski tok po tarifi 13,10 lire za kilovarno uro in 0,50 lire državnega davka za kilovarno uro ter mesečno pristojbino 200 lir za kilovat.

Še bolj bodo seveda čutili nove poviške ter preustrojitev ustreznih tarif porabniki z rezervirano močjo 4,5 kilovata ali več. Mesečna potrošnja 67 kilovarnih ur bo na primer v bodoče stala 1.620 lir ali 81 lir več. Potrošnja 83 kilovarnih ur 1.975 lir ali 273 lir več, mesečna potrošnja 250 kilovarnih ur 7.625 lir ali 4.450 lir več, mesečna potrošnja 833 kilovarnih ur 24 tisoč 148 lir ali 14 tisoč 872 lir več in tako dalje.

Preplah zaradi testenin

Tako rekoč preplah je nastal zaradi testenin. Minister za industrijo De Mita, ki

predseduje medministrskemu odboru za cene, je zaradi tega dal navodila vsem prefektom, ki so istočasno predsedniki pokrajinskih odborov za cene, naj razveljavijo ukrepe o podražitvi testenin široke potrošnje. Obenem minister poziva prefekte, naj na novo proučijo celotno vprašanje cen testenin ter naj vsako svojo morebitno odločitev v zvezi s podražitvijo najprej predložijo v odobritev medministrskemu odboru za cene, ki je edini pristojen za kakršno koli spremembo cen testenin široke potrošnje.

Končno De Mita zahteva od prefektov in deželnih predsednikov, naj zaostrijo nadzorno službo, da se prepreči prikrivanje zaloga testenin oziroma njihovo prodajo po višjih cenah. V tej zvezi minister prosi za sodelovanje tudi sindikate, občinske uprave in pokrajinske predsednike.

Predstavniki medministrskega odbora za cene so pojasnili, zakaj je interveniral sam minister. Medministrski odbor za cene še ni določil sprememb v cenah testenin, ki bi morale veljati za vso državo. Menijo pa, da se medministrski odbor ne bo mogel izogniti podražitvi, vendar pa ne bo tako visoka, kot so jo že odobrili nekateri pokrajinski odbori. Cena testenin široke potrošnje naj bi dosegla največ 420 lir za kilogram.

Poseg ministra De Mite je naletel na veliko odobravanje. Zlasti so zadovoljne sindikalne organizacije, ki so pretekle dni nastopile proti špekulacijam ter proti dovoljenju za podražitve. Istočasno sindikati protestirajo proti prikrivanju zaloga ter zahtevajo od oblasti, naj napravijo konec temu nevzdržnemu stanju.

Po drugi strani je predsednik trgovske zveze Orlando obtožil medministrski odbor za cene, da s svojimi ukrepi ustvarja zmešnjavo. Na tržišču vlada negotovost — pravi Orlando — ter jo ustvarja tudi državna uprava s svojimi posegi. Zaradi te negotovosti so industrijci ustavili zalaganje trgovin s testeninami. Poleg tega so nekateri trgovci že kupili testenine po višji ceni, katere bodo morali zdaj prodajati po starih cenah z očitno izgubo.

Zaradi tega vsedrjavna trgovska zveza ponovno poziva pristojne oblasti, naj takoj poskrbijo, da bo državna družba AIMA dala industriji zadostne količine pšenice in moke po zmernih cenah.

Nevarnost recesije

Medtem v podjetjih — ne samo v malih — marveč tudi že v velikih — narašča zaskrbljenost zaradi možnosti gospodarske recesije ter zmanjšanja proizvodnje in zaposlitve. Minister za delo in socialno skrbstvo Bertoldi je sprejel pooblaščenega upravitelja družbe Fiat Agnelli v zvezi z napovedmi predstavnikov tovarne, da bo prisiljena po koncu septembra skrbeti proizvodnjo avtomobilov zaradi velikih zalog in slabe prodaje. Agnelli je ministru potrdil, da bo moralo podjetje v zadnjem trimesečju letos omejiti proizvodnjo. Po drugi strani pa je povedal, da so se že začeli pogovori s sindikalnimi organizacijami za sprejem primernih ukrepov, ki naj po eni strani upoštevajo potrebe podjetja in po drugi strani naj preprečijo postavitev določenega števila delavcev v dopolnilno blagajno. Vse — je dodal Agnelli — je odvisno od tega, kako se bo razvila prodaja avtomobilov v letu 1975.

In kaj pravijo sindikalisti? Glavni taj-

(Dalje na 5. strani)

METAN IN PETROLEJ

Med državami izvoznicami petroleja je nastal spor, ali naj se odločijo za pocenitev nafte ali za omejitve njene proizvodnje. Na svetovnih tržiščih je že dovolj nafte in poleg tega so države uvoznice zaradi arabskega pritiska pričele s to surovino močno varčevati.

Saudska Arabija je naklonjena znižanju cen petroleja pod pogojem, da bi Združene države zmanjšale pomoč Izraelu. Ostaja to-

rej politični pritisk. Po drugi strani Kuvajt in Venezuela predlagata zmanjšanje proizvodnje. Kuvajt nikakor ni pripravljen znižati cene svojega petroleja.

Petrolejske države so zaradi izredne podražitve nafte zbrale ogromne kapitale. Mednarodni denarni sklad je objavil, da imelo devet držav izvoznic petroleja konec lanskega leta okrog 184 milijard dolarjev in konec letošnjega maja že preko 195 milijard dolarjev. Od slednjega je odpadlo na tako imenovane petrodolarje okrog 30 milijard. Mednarodna likvidnost petrolejskih držav je bila v petrodolarjih junija letos naslednja: Saudska Arabija sedem milijard, Iran 5,4 milijarde, Venezuela 4,6, Libija 2,9, Nigerija 2,2, Irak 2,8, Alžirija 1,8; Indonezija 1,3 ter Kuvajt okrog eno milijardo.

Medtem pridobiva po drugi strani na važnosti izkoriščanje metana. Tako so na primer v okviru mednarodnega tečaja o prevozi v Evropski gospodarski skupnosti na tržaškem vseučilišču govorili tudi o metanskem terminalu v Trziču. Metanovod bo povezoval Trzič preko prelaza Monte Croce Carnico in Avstrije z Münchenom. Organizacija razdeljevanja metana bolje služi cestnikom, dostavlja energijo po nižjih cenah ter omogoča večjo elastičnost v dobavljanju in pri skladiščenju.

Preiskava o fašističnem terorizmu

Sodne oblasti intenzivno nadaljujejo preiskavo o fašističnem terorizmu. Tako so v milanskih zaporih ponovno zaslišali misovskega časnikarja in bivšega informatorja vojaške obveščevalne službe Giannettinija. Ta je pričel zanikati vse dosedanje izjave ter menda celo pravi, da si je enostavno izmislil tudi vse trditve v intervjujih, katere je imel z raznimi časopisi.

Zdaj tudi pravi, da ni imel nobenih stikov s tako imenovano črno internacionalo, ki po njegovih besedah sploh ne obstaja. Prišlo je sicer — po njegovih besedah — do stikov med italijanskimi in tujimi desničarskimi krogi, vendar so bili le priložnostnega značaja. Končno Giannettini zani-

ka, da bi bil kdaj koli član fašistične organizacije Avanguardia nazionale.

Narašča število aretacij v zvezi z atentatom na vlak Rim - Brenner. Aretirali so nadaljnje tri osebe, katere obtožujejo, da so grozile Francescu Sgroju, ki je v zaporu zaradi lažnih izjav glede atentata. Atentat je namreč prvotno naprtil skrajni levi, a nato je vse preklical. Pravi pa, da je dal prvotne izjave zaradi groženj odvetnikov Basileja in Sebastianellija, osebnih čuvare misovskega tajnika Almiranteja Rossija in Ardilla ter še treh drugih ljudi. Vse te osebe so zdaj pod obtožbo groženj v zaporu. Aretiranci Sgrojevo obtožbo o grožnjah zanikajo.

Poročilo Slovenske skupnosti

V zvezi s polemičnimi notami ki si jih v zadnjem času izmenjujejo stranke levega centra na deželni ravni, posebej DC in PSI, je Slovenska skupnost po globoki preučitvi celotnega dogajanja, izdala posebno poročilo, v katerem je med drugim rečeno, da bo občni zbor Slovenske skupnosti moral temeljito analizirati politični položaj na deželni ravni in na tržaški pokrajinski ravni. Globoka kriza, ki je zajela nekatere stranke levega centra, predstavlja namreč veliko oviro pri uresničevanju sporazuma, ki ga je Slovenska skupnost podpisala s strankami levega centra, s katerimi že eno desetletje sodeluje v okviru tržaške pokrajine, tržaške občine in devinsko-nabrežinske občine. Potrebna je objektivna in globoka proučitev političnega stanja in izbira najprimernejše politične poti, da bo tako Slovenska skupnost lahko čimbolj zvesto in primerno ukrepala za doseg vseh tistih narodnostnih, socialnih in ekonomskih pravic, ki jih zamejski Slovenci terjajo že vso povojno dobo. Slovenski skupnosti so pravice Slovencev primarne važnosti, zato zahteva od strank levega centra, da opustijo besedičenje in se predajo delu za konkretizacijo sporazumov, ki so jih podpisale.

Posebej stranke, ki sestavljajo deželni odbor, se morajo čimprej temeljito soočiti s slovensko problematiko, saj niso v času enega leta napravile dejanske niti koraka za rešitev odprtih slovenskih vprašanj. Posebno je tu kričeč primer Beneške Slovenije, kjer naši rojaki bijejo svoj veliki osveščevalni boj za ohranitev na svoji zemlji.

Slovenska skupnost, je nadalje rečeno v poročilu, pričakuje od strank levega centra v okviru tržaškega pokrajinskega odbora in tržaškega občinskega odbora, da objektivno in primerno rešijo vse predloge, ki so bili načelno sprejeti v okviru pogajanj strank levega centra in Slovenske skupnosti. Gre med drugim za uporabo slovenskega jezika v javnosti, dosledno uvajanje dvojezičnosti, postavitev dvojezičnih tabel povsod, kjer živijo Slovenci, primerno zastopstvo v javnih ustanovah, namestitve Slovencev v javne urade, za takojšnje prenehanje razlaščenja slovenske zemlje itd.

Vsa ta vprašanja bodo zastopniki Slovenske skupnosti odločno postavili v ospre-

dje na bližnjem preverjanju s strankami levega centra v tržaški pokrajini. Od uresničenja teh predlogov bo odvisno v glavni meri nadaljnje zadržanje Slovenske skupnosti do strank levega centra.

—o—

MARIJINO ROMANJE NA OPČINAH

V nedeljo popoldne je bila na Opčinah tradicionalna Marijina procesija, ki pa je imela letos značaj in obliko romarske procesije za sveto leto. Šla je od Marijanišča do cerkve. Udeležba tako moških kot žensk je bila res velika in kar impozantna. Vodil jo je škof.

Nova sezona amaterskega gledališča

V prejšnjih številkah našega lista smo poročali o pripravah Stalnega slovenskega gledališča na novo sezono 1974-75. Prav v teh dneh pa smo izvedeli, da se tudi člani Slovenskega amaterskega gledališča že pripravljajo na letošnje gledališko delo. Prejšnji teden so imeli člani ansambla zanimiv sestanek, na katerem je vodstvo poročalo o pretekli gledališki sezoni in prineslo vrsto podatkov o številu predstav in številu obiskovalcev.

Največ uspeha je imelo SAG s svojo lansko prvo uprizoritvijo štirih domačih avtorjev Dlake v jajcu. S to zanimivo komedijo je ansambel nastopil osemnajstkrat po raznih krajih Tržaškega, Goriške in tudi v Sloveniji. Vsega skupaj si je igro ogledalo 2.792 gledalcev, kar je vsekakor zavidljiv uspeh te pred nekaj leti nastale dramske skupine.

Režiser in umetniški vodja amaterske skupine Sergij Verč nam je v zvezi s temi statističnimi podatki povedal naslednje:

»Podatki so kakopak nadvse zadovoljivi, hkrati pa opozarjajo tudi na to, da bo v prihodnje nemara potrebno še trdnije in načrtneje delati, saj si ne moremo odmisliti kvantitete od kvalitete, ki pa je predpogoj za katerokoli delo.

V pravkar minuli sezoni je SAG obiskalo s svojimi predstavami 19 krajev na Tržaškem, Goriškem, Koprskem, v sežanski občini in v ostali Sloveniji. Med pomemb-

POPRAVNI IZPITI PRI KONCU

Ob koncu tega tedna se bodo zaključili popravni izpiti v višjih srednjih šolah na Tržaškem, ki so se začeli sredi preteklega tedna. Upajmo, da jih bodo vsi popravljenci srečno končali in si tako končno oddahnili.

Menimo, da so mnogi profesorji preveč »radodarni« pri dajanju popravnih izpitov, ker ne pomislijo, kaj to pomeni za dijaka, ki mu uniči počitnice in mu naloži hudo skrb in strah. Kako naj pride potem naslednje leto duševno in živčno spočit in veder v šolo? Hude skrbi pa povzročajo tudi staršem, poleg težkih stroškov za inštrukcije. V veliko primerih gre pri popravljalcih le za učence, ki se težko izražajo ali se pri izpraševanju ustrašijo, in dobri pedagogi bi morali imeti več znanja o tem in razumevanja za take učence.

nejše gostovanijske uspehe velja omeniti naslednje: prvo gostovanje na Goriškem (v Gorici in v Sovodnjah), izrečno človeško topel sprejem v ortopedski bolnišnici v Valdobitri, udeležba na »Tednu slovenske drame« v Kranju, dve organizirani predstavi za dijaško mladino (v Trstu in v Kopru), nastop SAG v gostilni »Križman« v Repnu, kjer že 20 let niso imeli gledališke predstave in je bil zagradelj nastop gledališča pravi kulturni dogodek, ter končno uspešno sodelovanje na I. področnem srečanju gledaliških skupin Slovenije v Idriji.

Ob tako razčlenjenem in tudi precejšnjem delu se vsekakor vsiljuje vprašanje, kakšno je njegovo finančno stanje. Člani ansambla so ponosni, da je SAG takorekoč zraslo iz nič ali bolje rečeno brez predhodnih gledaliških poskusov in priprav. »Samo je raslo in doraslo v to, kar danes je: pomemben dejavnik pri kulturnem ustvarjanju naše narodnostne skupnosti v Italiji. Res pa je, da SAG stopa v novo sezono z istimi nerešenimi problemi organizacijskega in finančnega značaja, ki so ga težili od ustanovitve dalje. Odgovornim za našo kulturno politiko in vsem tistim, ki jim ni še povsem jasno, kaj je SAG in kakšna je njegova kulturna vloga, je treba preprosto povedati, da je amatersko gledališče tu, da je nastalo iz potrebe po samostojnem ustvarjanju in da ga je treba vsestransko podpirati, ne samo z obljubami in z izjavami solidarnosti, ampak tudi s konkretno in učinkovito pomočjo.

Na omenjenem sestanku so se člani domenili za letošnji program, ki bo obsegal dve odrski uprizoritvi.

»Gledališče, ki je v vseh teh letih skušalo zasledovati aktualne in družbeno kritične teme, bo letos odprlo novo sezono z delom, ki ga bodo prvič igrali v slovenščini. To je farsa v dveh delih znanega italijanskega dramatika, igralca, scenografa in gledališkega kritika Daria Foja »Morte accidentale di un anarchico« (Nezgodna smrt anarhista). Delo je za Slovensko amatersko gledališče v Trstu prevedla Lelja Rehhar, v satirični luči pa obravnava znani primer smrti anarhista Giuseppa Pinellija. Premiera je predvidena za konec novembra. Meseca februarja je predvidena premiera drugega dela na repertoarju, prav tako prvič igrana v slovenščini. Gre za igro Bertolda Brechta »Izjema in pravilo«.

Tečaj za mlade v Dragi

V isti hiši v Dragi, kjer so bila v soboto in nedeljo predavanja letošnjih »študijskih dnevov«, je sledil od torka do danes, v četrtek, tridnevni študijski tečaj za mlade o marksizmu. Organiziral ga je Slovenski kulturni klub iz ulice Donizetti 3 v Trstu. Na tečaju je predaval g. Franc Križnik, duhovnik, ki študira marksistično filozofijo v Münchnu.

Namen tečaja je bil prikazati marksizem kot nauk in kot konkretnost, ker se na to vse bolj pozablja spričo golih gesel zanj in proti.

Udeleženci tečaja so v Dragi tudi prenočevali in si sami kuhali. Nič za to, če so bile ponve malo prevelike in je bil včasih ocvrti kompir na sredi malo surov, na ro-

bovih pa napol ožgan; vseeno ga ni nič ostalo in tudi nič drugega. Najlepše pa je bilo ob večerih pri tabornem ognju. Kar prijetno se je bilo greti ob njem, ker so večeri v Dragi zdaj že res hladni, spričo burje, ki je začela pihati v torek ponoči in je kljub soncu močno shladila ozračje. Tečaja se je udeleževalo 18 fantov in deklet.

—o—

V DUHU NARODNE VZAJEMNOSTI

V slovenskih cerkvah na Tržaškem se je prejšnjo nedeljo nabiralo za potresence na Kozjanskem. Nabrane so bile kar lepe vsote. Ljudje so pokazali, da čutijo vzajemnost z nesrečnimi rojaki na najrevnejšem slovenskem področju.

Števerjan

PRED TRGATVIJO

Sicer še malo spremenljivo, a sončno vreme sredi septemberskih dni že sili na- še ljudi, da se pomenkujejo o bližnji trga- tvi: Gospodarji govorijo, da se bo treba pripraviti na trganje zgodnjih vrst že kma- lu, to se pravi okoli dvajsetega.

Grozde kar dobro obeta, tako po kako- vosti, kakor tudi po kvantiteti.

Če bodo držali dosedanja izgledi, bo vinska letina precej podobna lanski.

Črni vrsti merlota in kaberneta bosta dali morda kaj več kot tokaj.

Po kletih pa je še nekaj lanskega pri- delka. Pa ne dela sivih las, ker gre še ve- dno v prodajo in tudi cena se še dobro drži, dosega 330 do 360 lir, sivi burgundec tudi 400 in še kaj več.

Seveda so tudi današnje cene vina, pro- dajne in kupne odvisne od mnogih razli- nih faktorjev.

Za naprej je pa veliko vprašanje, kako bo vplivala na vinske cene tudi združna klet v Krminu.

Take ustanove so lahko res združne in v prid tudi srednjevelikim trtorejcem ali pa bodo cene diktirale in zahtevale tudi po- enotenje vinskih sort in seveda tudi etiket na steklenicah.

Zdaj se že oblikujeta konzorcij briških vin in drugi za vinske vrste iz ravnine, ki mu dajejo ime »Consortio vini Isonzo«, če- prav ne odgovarja dejanskemu stanju.

Vsi ti razmisleki kažejo, da se v bodo- nosti odpira kriza, zlasti za srednje posest- nike.

Potrebni bodo novi strokovni prijemi pri vinogradništvu, pa tudi pri kletarjenju in proizvodnji vinskih vrst in ne malo tudi pri načinu ponudbe in prodaje.

Naše briško vinogradništvo ima ob pa- metnem gospodarstvu še lahko svojo lepo bodočnost.

To je tudi potrebno, ker naši posestniki nimajo več dosti njiv v ravnini. Začelo se je opuščati tudi sadjarstvo, čeprav so zla- sti breskve ob zadnji »floti« (medanski iz- raz za izobilje) obrodile dosti in okusnega sadu.

Oslavje

GORI!

Pred tremi dnevi je razsvetlil vso bliž- njo goriško okolico velik požar, ki je nena- doma izbruhnil na Oslavju. Zajel je senik in hlev posestnika Jožeta Gomiščka, po domače »pri Tinčetovih«.

Kasno zvečer se je najbrže zaradi samo- vžiga vnelo komaj na seniku natrpano se- no in slama. Domači so komaj rešili živino in prašiče iz hleva.

Zublji so že grozili tudi stanovanjski hiši, ko so prihiteli gasilci, ki so šele po desetih naporih urah popolnoma potlači- li vse zublje.

Zgorelo pa je okoli dvesto stotov sena, 15 stotov slame. Uničena pa sta tudi senik in hlev. Gospodar ima škode za več mili- jonov lir, ki je menda le delno krita.

Pohvale so vredni tudi sosedje, ki so po- žrtvovalno pomagali pri gašenju.

Folklorni sprevod v Gorici

Folklorno septembersko srečanje v Go- rici se je končalo prejšnjo nedeljo zvečer.

Tri dni poprej so potekale na Gradu razprave folklornih strokovnjakov iz raz- nih dežel. Debatirali so predvsem o vlo- gah pristne in moderno prikrojene folklo- re, šeg, noš, v različnih izraznih načinih, ki stalno vplivajo na obstoj in razvoj samo- bitnih tipov ljudskih kultur.

Poudarjen je bil njih dragocen prispe- vek v tej smeri.

V nedeljo ob štirih popoldne se je raz- vila po osrednjih goriških ulicah pisana po- vorka sedemnajstih folklornih skupin, pev- skih zborov in godb v narodnih nošah.

Skoro petnajst tisoč gledalcev je živah- no ploskalo skupinam v sprevodu, zlasti Slovakinjam, ki so ves čas neutrudno ple- sale in prepevale. Burno sta bili pozdrav- ljeni tudi obe slovenski skupini, belokranj- ska iz Vinice in »Veseli pastirji« iz Mari- bora. Prav tako tudi rezijanska skupina s pustnimi kurenti, ki so kazali slovenski iz- zvor svoje starosvetnosti.

Pred sprevodom so hodili srednjeveški zastavarji, ki so umetno vihrali s svojimi praporji.

Na koncu so kar strumno korakali tirol- ski muzikanti.

Zvečer se je zbrala v Kornovi dolinici pod ljudskim vrtom številna množica, ki je prisostvovala nastopu in podelitvi nagrad

najboljšim folklornim skupinam, ki so se odlikovale v petek, soboto in v nedeljo.

Zlato svetinjo za pristno folkloro je ko- misija podelila dvema sardinskima skupi- nama.

Srebrno kolajno je prejela slovenska skupina »Preloka« iz Vinice v Beli krajini. Odlikovane so bile seveda tudi druge sku- pine.

V vrsti »predelane«, to je že izumetni- čene folklore, je zlata kolajna pripadla re- zijanski skupini »Val di Resia«. Slovenska »Veseli pastirji« iz Maribora je odnesla, po- leg drugih skupin, srebrno medaljo.

Celotni folklorni nastop je bil morda nekoliko manj razgiban kot prejšnja štiri leta, vendar, tematično pa je bil morda boljši.

Tudi preprosti opazovalci so se prepri- čali, da je folklor še vedno živ element narodove kulture.

Mozambik neodvisen

(nadaljevanje s 1. strani)

žnost, da bo lahko zavrnil objavo odlokov, katere bo izdajala začasna vlada. V začas- ni vladi menda ne bo zunanjskega in obram- bnega ministra.

Za podelitvijo neodvisnosti Gvineji in Mozambiku čakajo Portugalsko še pogaja- nja z Angolo, kjer pa sam začetek poga- janj ovirajo spori med gverilci.

Cene in sindikalna vprašanja v Italiji

(Nadaljevanje s 3. strani)

nik sindikalne zveze CGIL Lama je dal in- tervju nekemu listu o gospodarskem polo- žaju v državi.

Pravi, da inflacija stalno spodjeda kup- no moč plač, ter bodo po njegovem kredit- ne omejitve in zadnji protikonjunkturni u- krepi usmerili italijansko gospodarstvo v nevarno recesijo. K objektivnim težavam — nadaljuje Lama — je treba dodati še špekulacijske pojave. Delodajalci po Lamo- vih besedah izkoriščajo sedanje težave, vendar sindikati tega ne bodo pasivno gle- dali. Recesija in gospodarska kriza ne mo- reta oslabiti moči sindikalnega gibanja.

Lami so zastavili vprašanje, ali bodo sin- dikati odprli nov spor z vlado. Ne moremo — je odgovoril Lama — enako gledati na vlado, ki beži pred reformami ter na vla- do, ki se resno trudi za globoke spremem- be.

Istemu listu je dal intervju tajnik sindi- kalne zveze CISL Carniti. V intervjuju je obravnaval zlasti investicije, plače ter po- vezavo pokojnin s plačno dinamiko.

Pred koncem septembra — je napove- dal Carniti — bomo morali odpreti splo- šen spor z industrijsko zvezo ter z drugi- mi zasebnimi in javnimi delodajalskimi or- ganizacijami, da dosežemo poenotenje vrednosti točke draginskih doklad na naj- višji ravni, to je na ravni uradnika prve kategorije. Na ta način naj bi povečali kupno moč nižjih plač. Ovrednotenje dra- ginskih doklad — nadaljuje Carniti — mo- ra biti rektroaktivno za vse točke od leta 1969, ko je bila izvedena zadnja operacija konglobiranja. To ovrednotenje naj bi pri- neslo povprečno mesečno izboljšanje plač za 25 tisoč lir, a po drugi strani bo prepre- čilo druge plačne zahteve, katerih breme bi težko nosila posamezna podjetja.

Pogajanja o draginskih dokladah se ti- čejo 15 milijonov delavcev.

NOVI ŠOLSKI ZAKON V AVSTRIJI

2. septembra se je začelo v Avstriji novo šolsko leto in to z uveljavitvijo novega šol- skega zakona. Odslej naprej v Avstriji u- čitelji in profesorji na osnovnih in sred- njih šolah ne bodo smeli več kaznovati u- čencev s podaljšanjem šolskega urnika, da bi ostajali učenci »po šoli«, kot se temu pravi po slovensko, pa tudi ne s kazenski- mi nalogami, z zapiranjem v kak zaprt prostor in še manj seveda z zausnicami ali s »packami« s šibo po rokah. Prepove- dana je vsaka telesna kazen, pri kateri ne- kateri učitelji še trdovratno vztrajajo, ker nimajo dovolj pedagoškega čuta in znanja.

Odpravljene so tudi naloge čez nede- ljo in čez praznike ter seveda tudi preko božičnih, velikonočnih in drugih počitnic. Vsaka šola bo imela svoj »odbor šolske skupnosti«, v katerem bodo zastopniki u- čiteljev, šolarjev in staršev z enakimi pra- vicami. Dvakrat med šolskim urnikom bosta posebna premora od pet do deset minut za telesne vaje in za sprostitev. Uvedene so tudi zimske počitnice med obema pollet- jema.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

V DRAGI LETOS

V Dragi pri Trstu so se v nedeljo končali deveti že tradicionalni študijski dnevi, ki jih vsako leto prireja Društvo slovenskih izobražencev v Trstu.

Srečanje izobražencev, ki so tudi letos prišli v Drago iz raznih krajev v Evropi pa tudi iz Kanade in Združenih držav, so slovesno odprli v soboto popoldne. Vse navzoče je pozdravil predsednik društva prof. Jože Peterlin, ki je poudaril pomembnost Drage zaradi mersebojnega spoznavanja in informiranja ter zaradi študija skupnih slovenskih problemov, saj smo Slovenci, ki živimo zunaj meja matičnega ozemlja, deli enega in istega naroda. Zato ni v interesu nikogar, da bi tega ali onega odpisovali.

Daljši pozdrav deželnih oblasti pa je prinesel odbornik za finance in splošne zadeve Sergio Coloni.

Prvi predavatelj je bil prof. dr. Bratko Kreft, član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, ki je govoril na temo Slovenstvo in današnji čas. Govornik je sicer poudaril, da bo predvsem govoril o Cankarju in o njegovem političnem programu, ki je še danes aktualen, saj je Cankar v svoji jasnovidnosti bil glasnik slovenskega narodnega preporoda, ki se je začel že s kmečkimi upori, nadaljeval s Trubarjem, Cankarjem, Levstikom in je dosegel svoj vrh v narodnoosvobodilni vojni. Udeležencem je dr. Bratko Kreft pokazal svojo veliko razgledanost po slovenski zgodovini in globoko vero v slovenstvo; ni se nam bati, da bo izumrlo, če bomo imeli pred seboj svetle vzore naših preporodovcev vseh časov.

V nedeljo zjutraj je za izobražence daroval na prostem blizu doma sv. mašo mariborski škof Maksimilijan Drževnik. Ta je v svoji kratki, a topli pridigi spomnil prisotne na veliko delo, ki ga je za Slovence naredil njegov davni predhodnik Anton Martin Slomšek. Prisotne je tudi opozoril na aktualnost Slomškove poslanice, ki nam naroča, da ostanemo zvesti sami sebi, zvesti slovenski besedi in slovenskemu narodu. Omenil je posebno poslanstvo, ki ga ima po božjih načrtih slovenski narod, ki je v svoji zgodovini preстал veliko gorja, a se je kljub temu čvrsto ohranil do danes. Pred

KNJIGA KOCBEKOVH ESEJEV

Mohorjeva družba v Celju bo izdala za 70-letnico Edvarda Kocbeka, ki jo bo obhajal 27. t.m., knjigo njegovih esejev, ki so bili svoj čas objavljeni v reviji »Dejanje«. Uvodno besedo je menda napisal France Vodnik. Slovenska javnost bo vesela te knjige, saj je morala dolgo čakati nanjo. Esei, ki so bili objavljeni v »Dejanju«, so bili za veliko večino ljudi zdaj skoro nedostopni.

V tržaško-koprski zbirki »Pesniški listi« pa bo v kratkem izšel zvezek Kocbekovih pesmi. To simpatično pobudo »Pesniških listov«, ki bo še bolj približala Kocbeka kot velikega sodobnega slovenskega pesnika tukajšnji javnosti, je toplo pozdraviti.

Poleg tega se obeta prevod Kocbekove »Tovarišije« pri neki italijanski založbi. Tudi pariška revija »Esprit« baje pripravlja za Kocbekovo 70-letnico nekaj krajših prevodov z esejem Borisa Pahorja.

davnimi leti so naši rojaki oznanjali evangeli v severni Ameriki in drugod, danes pa opravljajo slovenski misijonarji svojo veliko nalogo krščanske ljubezni na Madagaskarju.

Po maši je bila na vrsti okrogla miza o problematiki slovenskih narodnih skupnosti, ki žive v Italiji, Avstriji in na Madžarskem, kakor se je pokazala na manjšinski konferenci v Trstu in Ohridu. Za okroglo mizo so sedeli deželni poslanec Drago Štoka, Samo Pahor in Bogomir Samsa, ki so poročali o manjšinski konferenci sami, medtem ko je četrti predavatelj Valentin Inzko govoril predvsem o Cerklvi in slovenstvu, s posebnim ozirom na Koroške razmere. Vsi govorniki pa tudi drugi, ki so se javili k besedi, so pozitivno ocenili delo manjšinske konference v Trstu, kjer so bile na široko prikazane mnoge plati slovenske problematike v zamejstvu. Vsi so se strinjali, da je narodnostno vprašanje danes v Evropi in v svetu še vedno aktualno in pereče in da je veliko bolje, če se ta problematika rešuje sproti, sicer povzroča nevarne napetosti, ki so Evropi prizadele že veliko gorja. Izrazili so tudi upanje, da se bodo študije, kakor jih je začela manjšinska konferenca v Trstu, še nade-

jevale. Organizatorjem pa so izrazili vse priznanje.

V nedeljo popoldne se je spet zbralo v Dragi lepo število izobražencev in študentske mladine, katere pa bi bilo lahko še več, glede na to, da se stalno sklicuje na nujnost angažiranosti za socialne in druge probleme, kar je tudi prav. Na sporedu so bili namreč prav socialni problemi in ravno najhujši med njimi — problem izseljenstva ali zdomstva, kot mu tudi pravimo.

Kot prvi je predaval dr. Peter Urbanc iz Toronta o temi »Slovenski naseljenci v Kanadi«. V jedrnat in s podatki podprti študiji je razgrnil pred nami problem slovenskih naseljencev v tej veliki severnoameriški državi, kjer so se Slovenci dobro znašli, tako da je danes poprečni zaslužek slovenskega izseljenca višji kakor pa kanadskega domačina, kar je pripisati višji izobrazbi Slovencev, pa tudi večjemu garanju, ker so se izseljenci z vso močjo vrgli na delo, da bi čimprej prišli na zeleno vejo. Danes ima okrog 90 odstotkov slovenskih družin ali posameznikov lastno hišo. Precejšen odstotek je takih, ki zaslužijo tudi 16.000 kanadskih dolarjev na mesec ali več. Toda pri drugi generaciji se opaža, da se prilagaja delovnemu ritmu in zaslužku domačinov, ker ne čuti več toliko potrebe po izrednem zaslužku. Pri tem se dekleta bolje znajdejo kot fantje, ki so še nekoliko negotovi med podjetniškim in

(dalje na 8. strani)

Boris Pahor: »Varno naročje«

Mariborska založba »Obzorja«, ki je vedno kazala in tudi dokazala najboljši posluh za izvirno slovensko književnost in posebno še za pisatelje na tej strani meje — zato se je zahvaliti predvsem njenemu dosedanemu ravnatelju Košaku — je poslala zdaj na knjižni trg še eno knjigo Borisa Pahorja. Nova knjiga ima naslov »Varno naročje« in prinaša izbrane Pahorjeve novele in črtice. Dodana pa ji je obširna študija o Pahorju, ki jo je napisal ugledni slovenist Joža Mahnič.

Knjiga vsebuje naslednje Pahorjeve krajše pripovedne spise: »Žrelo kamnitega leva«, »Malka«, »Moj bratranec Ciril«, »Laura«, »Kaki«, »Žebliček v ključavnici«, »Nema abeceda noči«, »Prešeren se drži na smeh«, »Pismo kraški deklici«, »Na školjih«, »Istrski strojevodja«, »Plesalka«, »Ponarejeno drevesce« in »Momi«. V nasprotju z navado pa knjiga ne nosi naslova po prvi, ampak po zadnji noveli v njej. Ta ima naslov »Varno naročje«. Če ti naslovi sami nam razkrivajo značilno tematiko, o kateri piše Boris Pahor: o dozdevno vsakdanjih stvareh, o običajnem okolju na Tržaškem, vendar pa je to dogajanje polno pomena ter skrite žalosti pa tudi veselja in zadoščenja. Zdaj, ko te novele in črtice ponovno beremo, se nam zdijo še nekam bolj dragocene in bolj ljube. Imamo občutek, da je postalo s časom marsikaj v njih bolj razumljivo, bolj čisto, bolj dragoceno, kakor pa se nam je morda zdelo tedaj, ko so bile prvič objavljene in se jih je držal še rahlo polemičen pridih. Obenem pa nam vzbujajo nedoločeno čustvo domotožja: domotožja po tistem razpoloženju in po tistih dneh, ko je vsakdanja stvarnost lahko našla tak odmev v pisateljevi duši. Tu mislim na tista povojna leta, ki so bila še polna upov in zadoščenja nad doseženo zmago nad fašizmom in nad novimi možnostmi našega razvoja. Danes se nam-

reč zdi — ni se mogoče znebiti tega občutka — da prevladuje nad vsem drugim razočaranost in da je zastrupila naše življenje nova malodušnost, ki nas dela pasivne, brezvoljne in malenkostno egoistične v zaprtosti vase in v lastne interese. Šele pri novem srečanju z osebami teh Pahorjevih novel se zavemo, kako smo se v teh letih v resnici spremenili. Če smo se jim svojčas lahko primerjali in se istili z njimi, se danes ne moremo več. Zdi se nam čudno — ali bolje rečeno — čudovito idealistične in angažirane za stvari, do katerih postajamo mi brezbrizni, apatični in nevedni. In njihov idealizem ter načelnost sta v ostrem nasprotju z našim oportunizmom, celo njihova sposobnost, da se nedolžno veselijo lepote narave in da jo odkrijejo, je v nasprotju z našo naveličanostjo in preobledenostjo, z našo prenasitenostjo. Pahorjeve pozitivne osebe so nedolžne, mi pa smo to nedolžnost v teh letih izgubili, ne da bi bili to opazili. Tega se zavemo šele zdaj, ko se nenadno spet znajdemo pred starimi znanci iz Pahorjevih novel.

Pahor je te svoje novele za novo objavo, jezikovno predelal in njihov jezik je zdaj naravnost eleganten.

Joža Mahnič pa podaja v svoji študiji, ki obsega trideset strani drobnega tiska, pregled nad Pahorjevim literarnim in esejističnim ustvarjanjem za njegov 60-letni jubilej in zaključuje z ugotovitvijo, da sodi Pahor med najbolj pomembne sodobne slovenske pisatelje. »Bilanca njegovega leposlovnega ustvarjanja je ob njegovi šestdesetletnici tudi po kvantiteti zelo častna — pristavlja Mahnič —: deset izvirnih knjig in dva zaokrožena izbora. Želimo mu, da bi mu bilo tudi v prihodnje dano zbrano snovati dela, v katerih bi podal osebne izpovedi, podobe svojega Trsta in pričevanja o našem narodu in času.«

Sodobno kmetijstvo

Le v dobri vinski posodi lahko ohranimo vino zdravo in kvalitetno. Nepravilno spravljeno sod dobi duh po praznini ali celo plesnobi. Vino se hitro navzame neprijetnega vonja in priokusa. Nov, nepripravljen sod, dobi vonj po hrastovini in trpek priokus. Pomembno je, da pred trgatvijo poskrbimo za čiste sode, brente in kadi pa tudi za cevi, preše in mline, vse tisto torej, kar pride v stik z grozdom, moštom ali vinom. Kaj pomaga, če pridelamo dobro grozdje in iz tega dobro vino, če imamo zanemarjene kletne prostore in posodo.

Čiščenje kleti

Priprava na trgatve se začne najprej s čiščenjem kleti. V kleti ometemo pajčevino, počistimo vse gnile in smrdljive stvari (žal imajo nekateri navado shranjevali v kleti najrazličnejše predmete in pridelke), stene pa prebelimo. Beležo dodamo na 100 litrov vode približno pol kilograma modre galice, da stene razkužimo. Nazadnje okna zapremo in zažveplamo npr. 100 kuhičnih metrov prostora tako, da v železni posodi z ogljem zažgemo od 1 do 1,5 kg žvepla v prahu. Klet zapremo čez noč, drugi dan pa klet prezračimo.

Priprava sodov

V naših vinogradniških razmerah je v rabi skoraj izključno le lesena vinska posoda. Prednost lesene vinske posode je v poroznosti lesa, vendar je to njena slaba stran, če imamo v njej bolno vino. Vino namreč delno pronica v les sode, zlasti še, če je les star, bolj porozen ali celo načet. Bakterije se zajedajo v les sode in tako pozneje okužijo vino in ga kvarijo. Če imamo nov, hrastov sod in je vino komaj ciknilo, ga bomo lahko še očistili in sicer tako, da ga bomo najprej napolnili z mrzlo vodo. Po nekaj dneh odstranimo nečistočo. Nato ga večkrat izplaknemo s 5 odst. raztopine vroče sode ali z vrelo vodo. V sodu je dobro pustiti vodo z živim apnom. Nato sod večkrat izperemo z mrzlo vodo, ga posušimo in zažveplamo. Če je šel cik globlje v les, ga moramo odpreti in oskobljati, sicer sod ne bo nikoli čist. Zelo preprosto sredstvo za ozdravljanje sode, ki je vseboval bolno vino, ki je npr. dišalo po kislu ali potemnelo na zraku ali pa zvođenelo zaradi vinskega sveta, je vroča para. V ta namen se poslužimo parnega kotla (ali žganjarskega), iz katere napelujemo paro po cevi v sod. Ta naj bo obrnjen tako, da zgoščene pare lahko odtekajo. Ko teče čista voda, stene sode pa so precej tople, je sod spet v redu.

Sod z zadahom po zatohlem

Sod z zadahom po zatohlem popravimo tako, da damo v sod živo apno in na vsak kg živega apna še 10 litrov vode. Sod vrtno na vse strani, da se stene dobro pomijejo. Nato nalijemo v sod čiste vode in ji dodamo razredčeno solno ali žvepleno kislino (300 gr. na 10 litrov vode). Spet zapremo sod, večkrat obračamo in po nekaj dneh izpraznimo. Sod nato dobro izperemo. Namesto apna, katerega odstranjujemo na omenjeni način, lahko uporabimo

Priprava vinske posode

tudi raztopino kalijevega permanganata, ki smo mu dodali žvepleno kislino (2 odst.). Sod dobro operemo in pomijemo še z lugom ter čisto vodo. Ponekod izplaknejo sode še z dobrim vinskim žganjem.

Kako odpravimo iz sode plesen

Plesen je najbolj nevarna za leseno posodo, ker hitro pokvari vino. Sod plesni, če ga pustimo odprtega na vlažnem kraju. Plesnoba je različna: bela ali siva plesen, ki pomeni začetek napada in jo zato zlahka odpravimo, rumena, zelena in črna, ki so vse starejše in ki so se zajedle že globoko v sod. V takih primerih je najbolje ostrugati plast lesa in tako odstraniti plesen. Doga lahko tudi ožgemo od znotraj, da pokvarjena plast lesa karbonizira. Pred uporabo moramo sod oviniti. Nekateri odstranjujejo duh po plesnobi s premazom vazelinskega ali olivnega olja, ki vsrka duh po plesni. Sod najprej pomijemo in premažemo z oljem po celi površini. Pustimo stati nekaj dni in nato sod pomijemo z vročim lugom. Končno sod speremo z vodo. Sod moramo

res dobro očistiti, kajti ostanki olja pokvarijo vino.

Plesniv sod lahko očistimo tudi s kalijevim permanganatom. Na 10 l vode damo 5 g kalijevega permanganata in malo žveplene kisline. Sod dobro operemo in žveplamo. Od bele ali sive plesni pokvarjen sod lahko popravimo tudi tako, da v sod nalijemo nekaj vode in nato počasi dolijemo prav toliko žveplene kisline. Sod zapremo, večkrat obračamo in čez nekaj dni izpraznimo. Nato ga operemo z raztopino sode in končno dobro oplaknemo s čisto vodo.

(Nadaljevanje sledi)

—o—

FINSKA ZMAGA V TEKMI V ORANJU

Na Finskem so se pomerili te dni najboljši orači sveta za naslov svetovnega prvaka. Zmagal je finski predstavnik kmet Carl Johan Holmström, pripadnik švedske manjšine na Finskem. Priboril si je zlato pluzno železo, seveda v miniaturni. Na drugo mesto sta se uvrstila Kanadčan Carl Timbers in Irec John Tracey, presenetil pa je s tretjim mestom beli farmer David Griffiths iz Kenije, vendar pa ni dobil medalje, ker sta pobrala srebrno in bronasto medaljo dva drugouvrščena.

Gospodarske novice iz Jugoslavije

Jugoslovanski gospodarski krogi posvečajo posebno pozornost povečanju izvoza, da bi odpravili primanjkljaj v plačilni bilanci s tujino ter da bi lažje plačevali dolge v tujini.

Jugoslavija je letos zadolžena v tujini za okrog štiri milijarde in pol dolarjev. Lani je za odplačilo dolgov porabila okrog šest odstotkov narodnega dohodka. Večina primanjkljaja, ki je nastala zaradi spremembe cen v mednarodnih blagovnih menjavah, bo v prihodnjih mesecih dodatni omejujoči činitelj za jugoslovansko gospodarstvo. Pričakujejo, da bo primanjkljaj v jugoslovanski plačilni bilanci s tujino letos dosegel 720 milijonov dolarjev. Samo zaradi povečanja cene nafte je nastala razlika, ki znaša 600 milijonov dolarjev. Arabci namreč prodajajo nevezanim državam nafto prav tako po visokih cenah, kot tako imenovanim kapitalističnim deželam.

Pri jugoslovanski zadolžitvi v tujini odpade okrog 50 odst. na opremo, okoli 25 odst. tvorijo finančni krediti, katere banke izkoriščajo za tekoče operacije, ostalo pa so krediti za reprodukcijski material, blago široke potrošnje ter hrano. Največ dolgov ima Jugoslavija na konvertibilnem področju in sicer preko 80 odst.

V Kostanjevici ob Krki so te dni podpisali važno pogodbo za zgraditev prve atomske elektrarne v Jugoslaviji. Zgradili jo bodo v Krškem ob Savi ter bo imela moč 632 megavatov. Elektrarno bo zgradila ameriška družba Westinghouse Electric Corporation, ki je stavila najbolj ugodno ponudbo.

Gorivo za prvo polnjenje atomskega obrata bo dobavila ista ameriška družba, za naslednja polnjenja pa rudnik urana Žirovski vrh. Jedrska elektrarna Krško bo vključena v visoko napetostno 83 kilovatno omrežje Jugoslavije. Za zagon elektrarne

pa je predviden tudi rezervni priključek na 110 kilovatno omrežje.

Omenjena pogodba vsebuje tudi določila o gradnji plinske elektrarne Trbovlje z močjo 62 megavatov ter plinske elektrarne Jetrovec z močjo 95 meg. Stroški za gradnjo jedrske elektrarne Krško in pridruženih objektov Trbovlje in Jetrovec bodo znašali nekaj čez 540 milijonov dolarjev. Večinoma jih bodo krili s tujimi posojili, in sicer ameriške banke za izvoz in uvoz ter mednarodnega konzorcija bank v Londonu pod vodstvom Citycorp International Bank Limited. Ostali del stroškov bodo plačali iz sredstev republik Slovenije ali Hrvatske za gradnjo energetskih objektov. Končno so v navedeni vsoti upoštevani predvidene podražitve med gradnjo, stroški za kapital in stroški za odpiranje rudnika urana Žirovski vrh.

Elektrarno v Krškem bi morali začeti graditi še to jesen in obratovati bi morala konec leta 1978. Predvidoma bo proizvajala 4,4 milijone kilovatnih ur na leto po povprečni ceni okrog 38 starih dinarjev za kilovatno uro.

Od 30. avgusta do 8. septembra je bil v Ljubljani jubilejni mednarodni vinski sejem. Sejem, ki je na gospodarskem razstavišču, vključuje poleg vinarstva še vinogradništvo. Letos je bilo 291 razstavljavcev, približno polovica tujih in polovica domačinov.

Letos so podelili veliko zlatih in srebrnih kolajn ter pismenih priznanj. Najvišje odlikovanje »Šampion v vinih« je bilo izročeno petim razstavljalcem, in sicer za traminec Avstriji, za moškat z otoka Samos Grčiji, Italiji za »Spanna del Camino« podjetja Antonio Vallana, Romuniji za »Tamioasa Romaneasca« iz leta 1968 ter Jugoslaviji za jeruzaleščana iz Ormoža in »Club Slovin«.

V DRAGI LETOS

(Nadaljevanje s 6. strani)

zaslužkarskim načinom življenja in miselnosti svojih očetov in med uradniško kariero v državni upravi, ki se jim ponuja. Navadno se odločijo za to zadnjo. Kot podjetniki pa so dosegli Slovenci, posebno v gradbeni stroki, odlične uspehe. Ko so bili prisiljeni, da se vržejo v brezobzirni konkurenčni boj, so se pač vrgli in uspeli. Nekateri so postali pravi milijonarji. Pri vsem tem pa niso pozabili svoje dolžnosti kot Slovenci. Izseljenci so si zgradili od leta 1948 naprej samo v Torontu dva slovenska kulturna doma, postavili dve cerkvi, vzdržujejo dve fari, enako pa tudi v raznih drugih kanadskih mestih. Imajo tudi nekaj slovenskih listov, ustanovili so si nekaj zasebnih šol, kjer se njihovi otroci dodatno uče slovenščine in slovenske zgodovine, zemljepisa in petja ter seveda verouk. Poleg tega imajo razna društva, letoviške farme, celo dva lovska kluba. Radi potujejo domov na obisk in so kot obiskovalci najboljše turisti, ker prinesejo v staro domovino veliko več denarja kot navaden turist.

Kulturne novice

SEPTEMBRSKA ŠTEVILKA »OGNJIŠČA«

Septembrska številka slovenskega mladinskega mesečnika »Ognjišče« ima spet zanimivo vsebino in prinaša med drugim intervju z Edvardom Kocbekom za njegovo 70-letnico. Besedilo spremljata dve izredno posrečeni barvni Kocbekovi fotografiji, ki ga kažeta pri pogovoru in pri pisanju. Zanimiv je tudi intervju z misijonarjem Lovrom Tomažinom, ki deluje v Zambiji.

REBULA PRIPRAVLJA NOVO KNJIGO

Pisatelj Alojz Rebula je porabil — kot smo zvedeli pod roko — počitnice za to, da je pripravil za založbo »Lipa« v Kopru novo knjigo, ki bo vsebovala novele in kratek roman. Vsebinsko je zajeta iz današnjega življenja v Trstu. Naslova še ni določil. Baj je mu buči po glavi naslov »Zabučale gore«, a se še ni mogel odločiti zanj.

NOVO DELO VINKA BELIČIČA

Kot smo zvedeli, je napisal Vinko Beličič daljše leposlovno delo, v katerem prikazuje predvsem dogajanje v Beli krajini v obdobju 1941-1945. Knjiga bo imela naslov »Nekje je luč«. Delo je pripovednega značaja, prepleteno z razmišljanji.

Dr. Urbanc je tudi želel, da bi naše časopisje tu več poročalo o izseljencih.

Izseljenci so dobri kupci slovenskih plošč, knjig in določenih domovinskih specialitet, ne morejo pa v sedanjih razmerah kaj več storiti za večji izvoz iz domovine v Kanado.

Za njim je prikazal izseljeniški duhovnik Janez Zdešar problem slovenskih izseljencev v Nemčiji in v ostali zahodni Evropi. V glavnem je govoril o Slovencih v Nemčiji, kjer sam deluje, in orisal njihovo življenje, stiske in težave, pa tudi njihove gospodarske razmere. Te niso slabe, pač pa predstavlja izseljenišvo hud narodnostni in še bolj etični problem sprčo raztrganosti družin, kar mnogokrat privede do razbitja zakonov. Kritiziral je tudi nemško zakonodajo glede izseljencev, ki jih stalno odrija v vlogo zgolj začasnih delavcev brez pravice do kakega soodločanja kjerkoli. To prihaja do izraza celo v čisto socialnih ustanovah in v nemški Cerkvi.

Sledila je živahna diskusija, ki je podrobneje osvetlila nesrečni problem izseljevanja in potujevanja v novejši slovenski zgodovini. To dvoje je od leta 1800 tako ošibilo slovenski narodni organizem, da so nas pustili številčno daleč za narodi, ki so bili pred 170 leti še manj

številni od Slovencev, kot npr. Norvežani, Fini in Slovaki.

Končno je bil prebran še referat dr. Andreja Kobala, univerzitetnega profesorja v Združenih državah in bivšega ameriškega visokega častnika o temi »Kako sem se srečaval na svoji poti s slovenstvom«. V izredno lepo napisanem referatu je poudaril, da so bili Slovenci povsod srečni, če jih je nagovoril slovensko, enako tudi on, če se je nenadno srečal s slovenskim človekom. Slovenstvo in slovenski jezik sta mu bila vedno v oporo, v pomoč v težkih in odločilnih urah, in vedno je imel vzrok, da se je čutil ponovnega, da je Slovenec

Vljudno prosimo,

da bi poravnali naročnino, bodisi po položnici bodisi v upravi, vsak dan od 9. do 12. ure, razen ob sobotah.

Nikoli ga to ni oviralo v njegovi karieri, pač pa mu je veliko pomagalo.

Tako so tudi letošnji študijski dnevi izzvenili v ton življenjskega in narodnega optimizma. Udeležencem je bilo težko, da se morajo spet raziti, a odločeni, da se drugo leto spet srečajo v Dragi.

Dvojna mera za odvisne narode

(Nadaljevanje s prve strani)

svobodo oziroma neodvisnost. Morda si je s tem razlagati tudi splošno brezbriznost Zahoda do irskega in ciprskega vprašanja ter do problema Baskov, Kataloncev in Bretoncev ali Slovencev na Koroškem. Tisti pripadniki teh podložnih narodov, ki so angažirani v boju za njihovo svobodo in neodvisnost, veljajo na splošno za »ekstremiste« in »teroriste«, medtem ko so npr. Francovi orožniki »sile reda«.

Tako se dogaja, da so predstavniki gibanj za neodvisnost kolonialnih narodov, ki še niso dosegli svobode, smatrani za legitimne reprezentante svojih narodov in plemen, sprejemajo jih državni poglavarji in ministri, dobivajo denarno podporo od držav in pomoč v orožju, zdravilih itd., lahko imajo tiskovne konference v prestolnicah, medtem ko so predstavniki belih zatiranih narodov gledani kot sumljivi tipi, ilegalci, potencialni kriminalci in motilci mednarodnih odnosov, kot dokazujejo primeri

baskovskih, severnoirskih, kurdskih in drugih predstavnikov.

Kako je do tega prišlo, je težko reči, a ni mogoče zanikati, da se je dogodila v tem pogledu od časa izpred prve svetovne vojne do danes velika sprememba v škodo podložnih narodov in manjšin v Evropi. Ideal mednarodne stabilnosti, ki lebdi pred očmi ameriških, evropskih in sovjetskih politikov, jih je obsodil na narodno smrt, na asimilacijo. Reši jih lahko samo njihova lastna odpornost, njihova volja do življenja, zanašanje na lastne sile in na sodelovanje z narodi, ki imajo enako usodo, pa tudi zaupanje, da se bo pošteno javno mnenje s tega sveta končno vendarle zavedlo, da še vedno obstajajo kolonije tudi v Evropi — znotraj »nekolonialnih« držav.

—o—

MORMONI NISO TAKO PODVRŽENI TUMOROM

Prof. James Overton z univerze Los Angeles je odkril, da je pri mormonih, ki sestavljajo 73 odst. prebivalstva v državi Utah, manj obolenj zaradi tumorov kot pri ostalem ameriškem prebivalstvu. V Utahu je 25 odst. manj obolenj zaradi tumorov kot drugje v Združenih državah. To pripisuje prof. Overton dejstvu, da mormoni ne smejo kaditi in piti alkoholnih pijač, da so bolj vzdržni v hrani in pijači na splošno in da so mormonske družine bolj povezane med seboj. Tudi čaja in kave spijejo manj kot drugi Američani in sploh uporabljajo manj začimb. Poleg tega mormonska Cerkev zelo spodbuja svoje člane k telesnim vajam. Še manj rakastih obolenj je baje med člani Adventistične Cerkve sedmega dne, ki zahteva od svojih vernikov še večjo vzdržnost.

pohištvo

VABIMO cenjene odjemalce naj obiščejo NOVO TRGOVINO S POHIŠTVOM v Ulici Castaldi 3 v Trstu - Tel. 762966 (pri Trgu Garibaldi).

OGLEDALI si bodo med drugim edino razstavo na Tržaškem vseh vrst izdelkov z n a n e TOVARNE MEBLO (kmečke dnevne sobe, skrinje, kmečki koti itd.) in velik izbor kuhinj Podjetja CUMINI.

kozman